

Með systur-legri kveðju til Kvenna-listans

SIGRÍÐUR DÚNA KRÍSTMUNDSDÓTTIR

I nýju hefti tímaritsins Þjóðlifs er ýtarlegt viðtal við Sigríði Dúnu Kristmundsdóttur alþingismann (og ekkert lifandi kvíkindi fær mig til að tila hana alþingiskonu). Eins og gefur að skilja les ég ævinlega með athygli það sem starfsfélagar mírir af kvenkyni láta frá sérfara í ræðu sem riti, og ekki síst það sem frá þeim Kvennalistakonum kemur vegna blendinna tilfinninga minna í þeirra garð.

Til þeirra tilfinninga liggja ýmsar ástæður, fyrst og fremst sú, að ég var og er mjög andsnúin slískum sérframbodum eftir kynferði frambjöldenda og finnst þau uppgjöf okkar kvenna fyrir ofurvaldi karlasamfélgsins og okkur ósemandi. Það er ódýr lausn að mfn mati að komast í áhrifastöður í krafti þess eins að vera kona. Við þessari röksemd veit ég að þær Kvennalistakonur hafa ótal svör, en um þau skal ekki hirt hér. Önnur ástæða fyrir andúð minni á sérframbodum kvenna kann að virðast í eiginjarnara lagi, sem sagt su að vitanlega var frambod kvennanna bein ógnun við kjörfylgi Alþýðubandalagsins, en málid er flóknara en svo. Langflestar þessara kvenna hafa mjög svipuð lífsviðhorf og ég sjálf og þorri Alþýðubandalagsmanna, enda hefur það sannast í þingstörfum okkar. Pess vegna taldi ég og tel, að þessum konum hefði verið nær að ganga til liðs við okkur hin, í blíðu og stríðu, vissulega við meira óþryggi um þingsæti, fremur en að sundra kröftum hugsandi fólks í baráttunni við shaldsölin, sem engu eira af því sem við trúum a og berjumst fyrir.

Pessi sjónarmið mfn þekkja þær Kvennalistakonur mætavel. Þau hafa þó ekki komið í veg fyrir, að við ættum hið ágætasta samstarf á Alþingi, enda fulltrúarnir þrífur duglegar, velmenntaðar og vel hugsandi konur. Sigríður Dúna er ekki þeirra síst. Og satt að segja fann ég fyrir tilfinningu, sem ég annars finn órsjaldan fyrir, gagnvart þessum nýju starfsfélögum, örlistilli öfund. Pessar konur gátu gert það sem við hin gátum ekki, ríg-

bundin sem við erum í viðjar gamalla og hefðbundinna stjórnmálauflokka karlasamfélagsins. Þær gátu unnið öðru vísí, frjálsar og óháðar öllum flokksvélum sem þær voru. Þær gátu talað annað tungumál, tekið öðru vísí á málum. Þær mundu horfa með fyrirlitningu á okkur Ragnhildi Helgadóttur standa gráar fyrir jánum hvora gegn annarri, þó að báðar séum við konur. Þetta eru ekki konur, mundu þær hugsa, þetta eru karlkonur, sem berjast á sama hátt og karlarnir. Svona vinnum við Kvennalistakonur ekki, við vinnum öðru vísí. Með öllum öðrum konum gegn karlaveldinu. Og ég gerðist áskrifandi að blaði þeirra, Veru. Þær gæfi að lesa um það sem við konur erum að vinna að á Alþingi og í öðrum stofnunum samfélagsins.

En Vera reyndist ekkert annað en málagn Kvennalistans og Kvennalistakonur vinna ekki hót öðru vísí en aðrir, sem hafa fengið völd í hendur og hyggjast halda þeim. Svo vill til að á Alþingi sitja nú 9 konur. Að minnsta kosti tver þeirra, ég og Jóhanna Sigurðardóttir, hafa komið fram fjölda mál, sem að mati Kvennalistakvenna varða beint hagsmuni kvenna og barna, þó að við Jóhanna teljum þau líklega til hagsmuna allra landsmanna. Um þau hefur aldrei staðið stafkrókur í blaði systrasmálagsins, Veru. Ekki orð um rétt giftra kvenna til atvinnuleysisbóta án tillits til tekna maka, ekki orð um námsskrá fyrir dagvistarstofnanir, né heldur um lengingu mæðralaunagreiðslna, ekkert um könnun á kjörum lágláuna-kvenna, á réttarstöðu sambýlisfólks, á réttarstöðu barna sem getin eru við tæknifrévgun og margt, margt fleira. Pessi í stað hefur hvert mál, sem Kvennalistakonur hafa lagt fram án þess að nokkurt þeirra hlyti samþykki verið tilað í smáatriðum. Og af hverju skyldi þetta nú vera, stelpur minar? Af nákvæmlega sömu ástæðu sjá málögnum andstædinganna sjaldnast ástæðu til að halda á lofti afrekum okkar Jóhönnu Sigurðardóttur, - sem

sagt af flokkspólitískum ástæðum. Þær Kvennalistakonur hafa einfaldlega runnið fyrirstöðulaust inn í valdakerfi karlasamfélagsins og unað þár hág sínun hið besta á forsendum þess. Rétt eins og við gömlu flokkshestarnir. Og sannast sagna höfum við Jóhanna Sigurðardóttir sýnt þessum nýju starfsfélögum okkar mun meiri inlustu en þær okkur. Við erum ekki í nokkrum minnsta vafa um að við erum konur og reynum að vinna samkvæmt því án þess að vera sifellt að tala um það. Við erum víst svo miklir vargar, að við ætlumst til þess að það sjáist á okkur.

En ritstjórar Veru hafa að ekki komið auga á kvenleika

, „lét illa í fæðingarorlofsmálinu“ og Sverrir Hermannsson „lét illa um tíma“. Hjörleifur Guttormsson er hins vegar svo stimamjúkur við þær Kvennalistakonur, að hann er stundum nefndur „fjórða Kvennalistakonan“, „svona í gamni“. Auðvitad í gamni, því að mjúkir menn eru komnir úr tísíku. Sigríður Dúna hefur greinilega fylgst með nýju lífnum frá Ameríku í kvennabaráttunni. Nú vilja kvenskóssin þær í landi fá aftur gömlu góðu vððvaruddana með briggjadagaskeggjó, og verði

Ég held þess vegna að þjáningar þeirra Kvennalistakvenna í æðsta vígí karlasamfélagsins séu engu meiri en okkar hinna. Enda eru þær hremmingar ekki svo áhugaverðar að þær séu ástæða til margra síðna viðtals um störf á Alþingi. Meira máli skiptir að geta þess sem vel er gert, jafnvel hó að aðrat konur hafi að hví unnið, einkum ef um er að ræða málnefni sem varða einmitt það sem Kvennalistinn byggir tilveru sína á, málnefni kvenna og barna. Sjálfum hefur þeim Kvennalistakonum ekki gengið vel að koma málum sínum fram á Alþingi, en það er ekki vegna skorts á stuðningi okkar kvennanna. Miklu fremur gjalda þær þess að hafa ekki bakstuðning stærri þingfloks á þingi.

En einmitt þess vegna mátti vænta að þær Kvennalistakonur sýndu öðrum konum á þingi meiri hollustu, enda hafa þær haldið því á lofti að þær væru ekki stjórnmálauflokcur, þær væru óþólitiskar. Það er bara ekki rétt. Á þessum örurstutta tíma hafa þær tekið upp öll vinnubrögð gömlu flokkanna með tilheyrandi óheiðarleika og rangsnúningi á staðreyndum þegar kemur að sampingmönnum og störfum þeirra. Hin óþólitiska jómfrúarblæja er löngu fokin af þeim og þær þegar farnar að verða svoltið karlkonulegar eins og við hinur. Nema að við séum ekki alltaf að tala um það. Á þverþólitískum kvennafundi sem nýlega var haldinn, gat ég þess í frásögn minni af starfi þingflokkanna, að fáir þingmenn væru eins starfssamir og Jóhanna Sigurðardóttir. Meyjarnar litu forviða á mig eins og ég væri ekki með réttu ráði og stördum sínum stóru, óþólitísku augum hver á aðra. Þær voru ef til vill ýmsu vanar frá undirritaðri, en systurleg hollusta frá gömlu flokkunum var meira en þær áttu von á. Eða er hún kannski alveg gleymd í hinum systurlegu herbúðum?

Hugsið um þetta, kæru systur, og svo hittumst við heilar innan tíðar.

20. september 1986

Stjórnmál á sunnudegi

Guðrún Helgadóttir skrifar:

okkar Jóhönnu né heldur innihald þeirra þingmála, sem við höfum borið fram og fengið samþykkt. Ekki fremur en Sigríður Dúna Kristmundsdóttur eru störf Kvennalistans er gjörsamlega út í hót nemá unnið sé út frá fyrirfram gefnum forsendum sem aðrir ekki þekkja. Það eru engar fréttir að Hjörleifur Guttormsson sé maður háttvís og kurteis. Hann er ekkert kurteisari við Kvennalistakonur en alla aðra. Hann er meira að segja ævinlega kurteis við mig, sem er sjaldgæst um þingmenn í sama stjórnmálauflokki. Því síður eru það fréttir að Eiður Guðnason geti verið geðvondur. Hann hefur líka „fengið aðsví“ í deilum við mig. Pau aðsví hafa ráðist af mállefni, en annan minn málflutning hefur hann stutt af mesta drengskap. Sverrir Hermannsson létur stundum illa, punktur. Þær þarf engar Kvennalistakonur til. Tjáskipti okkar Arna Johnsen verða ekki greind nema með hópefli, svo að þau ráði ég ekki a þessu stigi málsins.